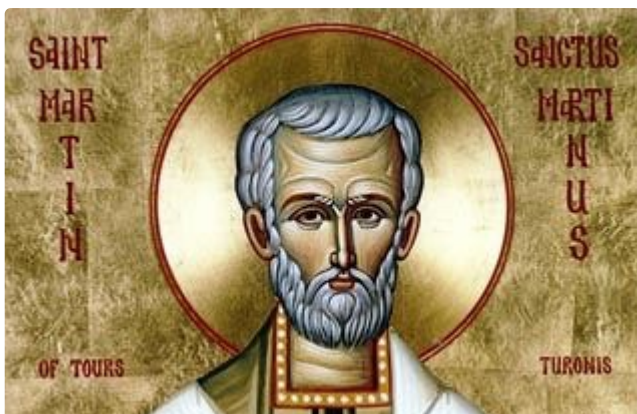

11. 11. = Svátek sv. Martina

Co se dělalo na svátek sv. Martina?

Tento den byl vždy jedním z nejoblíbenějších svátků roku.

Děti i hospodáři čekali na první sních a hospodyně pekly posvícenskou martinskou husu, martinské rohlíčky nebo podkovy (zvané také martiny), roháce či zahýbáky. Jednalo se vesměs o **tučná jídla, která měla sloužit k tomu, aby se lidé připravili na dlouhou chladnou zimu**. Dříve navíc byla martinská husa poslední pečení před šestitýdenním adventním postem.

Čeledi v tento čas rovněž končivala sjednaná služba, dostávala mzdu a hledala nového hospodáře případně si o rok prodlužovala dohodu. A tudíž se uzavíraly smlouvy mezi obcí a obecním pastýřem, ovčákem nebo například ponocným. **Konávaly se i dobytčí či výroční trhy.** Toho dne se hodně slavilo a existují rovněž záznamy o výtržnostech prováděných "martínky" - čeledí.

Patron koní, vinařů a hus

Svatý Martin byl považován za patrona koní (proto se na mnoha místech konaly poutě), **patrona vína** (podle tradice se první mladé víno otevíralo právě na svatého Martina - a to přesně v 11 hodin) **a do třetice byl svatý Martin i patronem hus.** To díky legendě o tom, že když měl přijmout biskupskou hodnost, schoval se pro svou skromnost před vyslanci do husince mezi hejno hus. Husy jej však svým kejháním prozradily a tak musel tuto poctu přijmout. Jiná verze však říká, že ho při kázání tak rušily svým kejháním, že je za to „odsoudil na pekáč“.

Ať tak nebo tak, **svatomartinská husa by neměla v den jeho památky chybět na našem stole**

Jak se slaví u nás a v zahraničí?

V mnoha českých městech se pořádají **průvody svatého Martina jedoucího na koni**. Tento průvod je často spojován s **lampionovým průvodem** nebo bývá součástí **svatomartinských slavností, kde se také poprvé ochutnává Svatomartinské víno**.

Svatomartinské akce se konají **nejen ve všech našich větších městech (Praha, Brno)**, ale tradiční slavnosti můžeme navštívit **rovněž v malých vinařských obcích na jižní Moravě**.

Za našimi hranicemi se pak slaví často tak, že se v předvečer sv. Martina zapaluje **martinský oheň**. V Holandsku, Německu a Rakousku se tento svátek **často slaví průvodem**, v němž bývá muž na koni (představující sv. Martina) doprovázen svým pomocníkem (což je taková obdoba českého Mikuláše).